



# Vi står alle i en linje

**Taler**  
Harald 5

**Dato**  
31 desember 2015

**Sted**  
NRK1 og TV2

**Omstendigheter**  
Nyttårstale

1 Dikteren Kolbein Falkeid skriver:

«Folk jeg var glad i  
har gått foran og kvistet løype  
5 De var skogskarer og fjellvante.  
Jeg finner nok frem.»

10 Dagene våre går over i måneder - som går over i år. Slik blir årene liv. Det er i  
hverdagene livet leves. Og for de fleste i Norge er det gode liv.

Noen ganger kan man likevel føle seg alene. Kanskje har man mistet noen,  
kanskje står man foran et viktig valg. Kan hende gjør ståstedet deg litt ustø, og  
du vet ikke helt hvor neste steg bør settes.

15

Om du ser deg tilbake, kan du lettere få balanse. Slik kan fortiden - og de som  
gikk opp løypene - hjelpe oss å finne frem.

Jeg vil derfor tale om de lange linjene i kveld.

20

\*\*\*

25 Norge regnes av mange som verdens beste land å bo i. Vi skårer høyt på  
internasjonale kåringer over levestandard i verden. Vi har en god velferdsstat - og  
de aller fleste har et arbeid å gå til og trygghet i hverdagen. Slik har det ikke alltid  
vært.

30 Vi har i år markert at det er 70 år siden freden kom til Norge - etter fem år med krig og okkupasjon. En rekke arrangement er blitt avholdt for å minnes slutten på 2. verdenskrig. Flere av disse har vi i Kongefamilien deltatt på.

Markeringene har gitt oss anledning til å se bakover - og i noen tilfeller også til å sette dagens samfunn i perspektiv.

35

For det kan være lett å glemme at det bare er 70 år siden deler av landet vårt lå i ruiner. Mange vendte tilbake til ødelagte boliger, og atskillige kom fra en flyktningetilværelse. Med bistand fra Marshallhjelpen bygget vi landet etter krigen. Den norske dugnaden skapte skinnende nye hjem og et arbeidsliv med behov for mange hender.

40

Gjennom tiårene har vi utviklet en samfunnsmodell vi kan være stolte av - med lav ledighet og et arbeidsliv der partene samarbeider godt. På slutten av 1960-tallet fant vi olje i Nordsjøen.

45

Kloke politikere og fremsynte ledere skapte fornuftige rammer rundt forvaltningen av den store, nye ressursen.

Summen av alt dette er en raus velferdsstat alle kan nyte godt av.

50

Goder vi i dag tar for gitt, har ikke alltid vært selvsagte. Vi har også opplevd motgang og møtt utfordringer. Sammen har vi likevel kommet oss opp motbakkene.

55 70 år kan synes lenge, men for mange av oss som lever i dag, er det som om det var i går.

\*\*\*

60 De lange linjene brytes opp av merkesteiner; tegn som viser hvor grensene går. De er symbol på at ting tar slutt og at noe annet begynner.

«Fortidens beste gave er erindringen om at vi har en fremtid», har sosiologen Michael Young sagt.

65

I gamle dager var merkesteinene også siktlinjer; et sted hvor du kunne stake ut

ny kurs.

- 70 I et menneskeliv er merkesteiner ofte anledninger som handler om viktige begivenheter: Et barns fødsel. Valg av partner. Et nytt hjem. Hendelser i livet som gir retning, nytt håp og næring til drømmene våre. Enkelte slike anledninger skal prege deg så lenge du lever.
- 75 En av mine viktigste merkesteiner ble lagt i 1991. Da min far, Kong Olav V, gikk bort natten til 17. januar 1991, begynte min kongegjerning. I den mørke januarnatten for snart 25 år siden ble Slottsplassen fylt av lys. Mennesker kom fra fjern og nær for å minnes en kjær konge.
- 80 Min kongegjerning startet med en følelse av fellesskap. Varmen fra et helt folk omfavnet vår familie og gav styrke i en tung tid. Samtidig var det med stor ydmykhet jeg trådte inn i en linje av avholdte konger før meg. Året vi nå går inn i vil markere dette 25-årsjubileet og gir anledning for refleksjon og ettertanke.
- 85 Norge har i disse årene opplevd en enestående velstandsutvikling. Vårt lands betydelige tilgang på energi og havets skatter har gitt oss store rikdommer. Det er likevel ikke naturressursene alene som har gitt oss mulighetene - men i enda større grad våre felles menneskelige ressurser.
- 90 Fordi svært mange deltar i arbeidslivet og dermed kan bidra til fellesskapet, er vi sammen med på å skape velstanden alle nyter godt av.

\*\*\*

- 95 Mange mennesker er i dag bekymret for hvordan fremtiden vil se ut. I den senere tid har vi på flere områder opplevd å bli prøvet - som nasjon og som enkeltpersoner. Det er lov å være urolig, og gi uttrykk for det.
- Norge er tett knyttet til andre land. Slik kan hendelser på den andre siden av
- 100 kloden få betydelige konsekvenser for hverdagene våre her hjemme. Noen yrkesnæringer er truet, og for den enkelte ansatte kan det få store følger. Vi har den senere tid hørt om oppsigelser flere steder.
- Jeg vil tro at mange i kveld er bekymret for hva som skjer med sin
- 105 arbeidssituasjon i tiden fremover.

Menneskelig drama ser vi hver dag i ansiktene til alle dem som prøver å finne en trygg havn i Norge. Mange flykter fra terror i sitt hjemland. Høstens grufulle hendelser i Paris og andre storbyer har vært fryktelige påminnelser om at verdiene vårt samfunn er bygget på, er under press. Terroren kjenner ingen grenser, og målet er å skape frykt i hele befolkningen. Terroristene ønsker å frarøve oss vår livsutfoldelse - vår hverdag. Dette skal vi kjempe mot - med ulike midler. Der terroristene angriper våre liv med bomber, er vårt beste forsvar likevel at vi bruker verdier som våpen.

Som et bakteppe for vår tids store temaer, henger trusselen om klimaendringene. Fra Alaska til Antarktis har jeg selv sett noen av konsekvensene.

Heldigvis finnes det lyspunkt. Verdenssamfunnets forsøk på å komme til enighet på klimatoppmøtet i Paris, endte adskillig bedre enn mange fryktet. Nå begynner det møysommelige arbeidet for en friskere klode.

\*\*\*

Vi kan ha ulike oppfatninger om hvordan vi skal håndtere våre felles utfordringer. Likevel er det viktig at vi kan snakke sammen om oppgavene, fordi vi alle berøres av dem. Om vi ser oss tilbake, husker vi også at vi har vært gjennom vanskelige tider før.

Vi mobiliserer ved motstand. Norge er kanskje et lite land, men i fellesskap har vi utrettet store ting.

Våre ressurser gir oss betydelige muligheter - og stort ansvar. Pippi Langstrømpe sier det slik: «Den som er veldig sterk, må også være veldig snill». Mange tar på seg dette ansvaret. Jeg vil nevne to eksempler:

Etter terrorhandlingene mot jødene i Paris og København i begynnelsen av året, tok en gruppe unge, norske muslimer initiativet til å skape en ring rundt synagogen i Oslo. Det var en enkel og svært effektiv handling som viste mot og engasjement gjennom å bry seg om andre.

Høstens store flyktningestrøm har kommet oss tett innpå livet. Hele vår

verdensdel opplever en stor utfordring i å ta dem i mot på en god måte.

Mange mennesker over hele landet har samlet inn og delt ut klær og mat, undervist i norsk og åpnet sine hjem for dem som trenger det. Spontane tiltak -  
150 og et uttrykk for medmenneskelighet. Slik har mennesker blitt sett og viktige fellesskap bygget.

Jeg vil i kveld rette en spesiell takk til nordmenn som er i andre land for å hjelpe mennesker i nød, og som bidrar i arbeidet for fred og stabilitet. Kvinner og  
155 menn i forsvaret, politiet, diplomatiet og humanitære operasjoner og organisasjoner gjør en viktig innsats vi alle kan være stolte av.

Mine tanker i kveld går også til de pårørende og dem som ble berørt av skredulykken på Svalbard rett før jul. Frivillige og nødhjelpsetater gjorde også  
160 her en stor innsats for å hjelpe dem som ble rammet.

Når vi i Kongefamilien er på besøk rundt om i landet, blir vi slått av folks pågangsmot og engasjement. Fellesskap bygges i et land befolket av mennesker med visjoner og tanker om at Norge en dag skal overlates til våre barnebarn. Jeg  
165 er derfor optimist. Dersom vi fortsatt kan være tro mot, og fortsatt kan utvikle våre verdier - som tillit, fellesskap og raushet - kan vi fremdeles skape et godt samfunn for de mange.

\*\*\*

170 Vi har i høst kunnet følge med på en tv-serie som heter Datoen. Den viser livshistoriene til kjente og ikke fullt så kjente mennesker. Der heter det: «Alt starter et sted. En dato. Og så kommer alt dette andre.»

175 Ofte er det jo slik - vi vet slett ikke alltid hvordan det går. Snart skriver vi inn et nytt tall i kalenderen.

Sammen kommer vi til å oppleve medgang og motbør, sorger og gleder. Hver enkelt vil oppleve nye merkesteiner i livet sitt; datoer vi tar med oss resten av  
180 livet. Noen valgte vi selv, andre valgte oss. Jeg håper likevel at vi sammen, om ett år, kan se oss tilbake og tenke at året var godt.

Vi står alle i en linje. Noen gikk foran. Andre kommer etter. La oss ta vare på

185 hverandre og sammen gjøre det beste ut av hvert øyeblikk.

Vi finner nok frem.

Jeg ønsker hver og en av dere et riktig godt nytt år!

190

**Kilde**

[www.kongehuset.no](http://www.kongehuset.no)

**Emner**

Flyktninger, Gjestfrihet, Klima, Kongen, Nyttårstale

195

**URI**

<https://www.virksommeord.no/tale/vi-star-alle-i-en-linje>

200

205

210

215

220